

Riječ unaprijed

Zbornik *Inačice materijalizma* sadrži izlaganja s istoimenog drugog Okruglog stola nastavnika, studenata i gostiju Odsjeka za filozofiju Filozofskog fakulteta, održanog 7. svibnja 2016., te pozvanih priloga.

Sabrani prilozi znatno su prošireni i razrađeni u odnosu na prezentacije izlagača i priloge diskusiji; neki sadrže, kao i sâma usmena izlaganja, međusobne referencije i elemente dijaloga u obliku eksplicitnih ili implicitnih suglasnosti i bliskosti ili neslaganja i polemikâ.

Prilozi su priređeni na hrvatskom sa sažecima na engleskom te, djelomice, na francuskom i talijanskom jeziku. Također, prilozi su ostavljeni u specifičnim autorskim verzijama, s izdvojenom bibliografijom komentirane literature, no bez striktno uniformnosti u stilu citiranja i referiranja.

Radna domena zbornika obuhvaća probleme vezane uz samu srž filozofskih istraživanja, odnosno metodologije filozofije i bliskih humanističkih disciplina. Materijalizam je u različitim oblicima prožimao filozofski diskurs od antičkih vremena do danas, bivajući mjestimice potisnut od konkurentskih diskursa, posebice idealizma, samo da bi opet izronio u drugim odsječcima historijskog vremena, gdje pod novim imenom. Iako se često drži da je materijalizam naprosto glavni sastojak marksističke filozofije i političke teorije, važno je primijetiti da se rasprave o materijalizmu veoma često nalaze onkraj okvira historijskog materijalizma, počevši od rasprava o teoriji materije do kontroverza o odnosu uma i tijela. Stoga opseg relevantnih tema, koje se mogu naći pod naslovom “inačice materijalizma”, prelazi granice marksističke filozofije i otvara mogućnost prezentacije radova koji tematiziraju materijalizam ne samo u historijskom, već i u ontološkom, antropološkom i formalnom aspektu. Nadalje, bogata tradicija materijalističke analize povijesti i kulture predstavlja još jedno područje koje treba uzeti u obzir ako se želi razumjeti raznolikost materijalizma i snaga njegovih praktičkih implikacija.

Izdavanje zbornika omogućeno je financijskim sredstvima Odsjeka za filozofiju i recenzirano od nezavisnih vanjskih stručnjaka. Zbornik predstavlja drugi nastavak u slijedu edicije “Radovi Odsjeka za filozofiju” čiji je cilj objavljivanje doprinosa s tematskih okruglih stolova i konferencija u Odsjeku, započetih prvim okruglim stolom “Aspekti *praxisa*” 2014. godine, u povodu 50. obljetnice časopisa *Praxis* i *Korčulanske ljetne škole*. ❀

Foreword

The collection of papers in this volume brings together contributions to the second round table held at the Department of Philosophy of the Faculty of Humanities and Social Sciences under the title “Varieties of Materialism” on the 7th of May 2016.

The papers have been significantly expanded and elaborated compared to the conference presentations and discussions. Thus, they contain mutual references and elements of dialogue in the form of implicit or explicit agreements and affinities as well as disagreements and controversies.

The papers are in Croatian with summaries in English and, in some cases, French and Italian. Also, the papers have been left in their authors’ versions, each containing a separate bibliography of works cited, but without strict uniformity of quoting and referencing styles.

The working domain of the collection encompasses the research fields of ontology and epistemology, together with a set of problems related to the very nature of philosophical inquiry, i.e. methodology of philosophy and related analytical discourses such as cultural studies, comparative literary theory, and history. Materialism in various guises has permeated the discourse of philosophy since the ancient times and has often been suppressed by rival discourses, especially idealism, only to resurface again in other eras, sometimes under a different name. Although materialism is usually thought of as a key ingredient of Marxian philosophy and political theory, it is important to notice that the discussions on materialism surpass the framework established by historical materialism in many distinct areas of research, from theories of matter to the body versus mind controversy. Thus, the scope of relevant themes covered under “varieties of materialism” goes beyond the borders of Marxian philosophy and assembles papers that examine materialism not only in a historical, but also in an ontological, anthropological, and formal sense. Furthermore, the rich tradition of materialist analysis of history and culture developed in the 20th century represents yet another domain that remains important for understanding the diversity of materialism and its practical implications.

The publication of this volume has been financially supported by the Department of Philosophy’s own budget and reviewed by independent external scholars. It is the second volume of *The Conference Proceedings of the Department of Philosophy*, a series that was initiated in 2014 with the first conference “Aspects of praxis” marking the 50th anniversary of the journal *Praxis* and the *Korčula Summer School*. ◀